

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Рішення Ради із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти
СумДУ від 23 листопада 2016 р. з питання:

«Про принципи формування навчальних планів 2017 року прийому»

Розглянувши питання «Про принципи формування навчальних планів 2017 року прийому», Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти СумДУ (далі – Рада з якості) відмічає, в університеті проведено значну організаційну, науково-методичну роботу з удосконалення навчальних планів підготовки здобувачів освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр». Зокрема, здійснено систему практичних заходів із розроблення та запровадження нормативного забезпечення освітньої діяльності, що формує основу розробку навчальних планів, а саме:

- Положення про організацію освітнього процесу в СумДУ, затверджене наказом ректора від 22.06.16 № 0452-I зі змінами, затвердженими наказом ректора від 11.10.16 № 0574-I;
- Рішення вченої ради СумДУ з питання: «Організація фізичного виховання у Сумському державному університеті» (протокол від 11.02.2016 № 05);
- Рішення вченої ради СумДУ з питання: «Особливості організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році» (протокол від 9 квітня 2015 р. №10) зі змінами від 15 червня 2015 р. (протокол № 11);
- Рішення вченої ради СумДУ з питання: «Стан забезпечення якості підготовки фахівців за освітнім ступенем «магістр» та завдання щодо поширення надання освітніх послуг шляхом відкриття нових спеціальностей та спеціалізацій» (протокол від 10.03.2016 № 6);
- наказ ректора «Про створення Робочих проектних груп з розроблення та супроводження освітніх програм» від 13.11.15 № 1022-I;
- наказ ректора «Про організацію викладання дисциплін вільного вибору» від 21.04.16 № 0342-I.

Навчальні плани 2016 року прийому здобувачів вищої освіти освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр» розроблялись відповідно до принципів, визначених у цих нормативних документах, а саме:

1) набуття загальних компетентностей студентів освітнього ступеня «бакалавр» забезпечується вивченням дисциплін «Українознавство» зі змістовим модулем «Комунікативний курс української мови» (крім спеціальностей «Філологія» та «Журналістика», для яких передбачено вивчення дисципліни «Українознавство») та «Філософія»;

2) розвиток у студентів компетентностей з іноземної мови за освітнім ступенем «бакалавр» (крім спеціальності «Філологія») забезпечується:

- вивченням іноземної мови як нормативної дисципліни – 5 кредитів ЄКТС з викладанням у 1-му та 2-му семестрах по 2,5 кредитів ЄКТС на семестр;
- можливістю вивчення іноземної мови (або другої іноземної мови – за умови досягнення рівня B2 з першої іноземної мови, що підтверджується міжнародним сертифікатом) як вибіркової дисципліни у 3-му та 4-му семестрах обсягом 5 кредитів ЄКТС на семестр;
- можливістю вивчення англійською мовою щонайменше однієї вибіркової дисципліни (гуманітарної, загальнонаукової, фахової спрямованості) навчального плану обсягом 5 кредитів ЄКТС щосеместрово у 3-8 семестрах;

- можливістю вивчення у 3-8 семестрах щонайменше однієї вибіркової дисципліни обсягом 5 кредитів ЄКТС на семестр, з яких 1 кредит виділяється для розвитку мовних компетентностей, що забезпечує кафедра іноземної мови у формах, визначених цією кафедрою за погодженням з відповідною кафедрою, що забезпечує викладання дисципліни;

3) розвиток у студентів компетентностей з іноземної мови за освітнім ступенем «магістр» (ОНП та ОПП) за усіма спеціальностями забезпечується вивченням дисципліни «Іноземна мова» обсягом 5 кредитів ЄКТС;

4) планування дисциплін вільного вибору студента здійснюється відповідно до наказу ректора СумДУ від 21.04.16 № 0342-І «Про організацію викладання дисциплін вільного вибору» з дотриманням наступних принципів: обов'язковості визначення результатів навчання, що забезпечують розвиток певної компетентності (компетентностей); пріоритетності виокремлення траєкторій профілізації; встановлення уніфікованого розміру дисципліни обсягом 5 кредитів ЄКТС та у кількості 2-ох дисциплін на семестр; планування у навчальних планах підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр», починаючи з 3-го семестру, освітнього ступеня «магістр», починаючи з 2-го семестру;

5) планування організації дисципліни «Фізичне виховання» здійснюється згідно з рішенням вченої ради СумДУ з питання: «Організація фізичного виховання у Сумському державному університеті» (протокол від 11.02.2016 № 5).

В той же час, Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти (затверджені Наказом МОН України від 01.06.2016 № 600) передбачають кількісні показники щодо обсягу освітньої програми, що має бути спрямований на забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю, визначених стандартом вищої освіти. Для освітніх програм бакалавра цей обсяг встановлено на рівні не менше 50 %, для освітнього ступеню магістра – не менше 35 % обсягу освітньої програми (мінімум 50% – для спеціальностей медичного, фармацевтичного та ветеринарного спрямувань). У проектах стандартів вищої освіти за спеціальностями ці обмеження також наявні.

З урахуванням вищезазначеного,

Рада із забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти ухвалила:

1. Запропонувати вченій раді університету затвердити рекомендовану структуру навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів (крім спеціальностей медичного спрямування) з розподілом загального обсягу кредитів освітньо-наукової та освітньо-професійної програми між циклами загальної та фахової підготовки; розподілом загального обсягу кредитів професійної підготовки між начальними дисциплінами спеціальності та спеціалізації; визначенням трудомісткості та мінімального обсягу практичної підготовки та підготовки кваліфікаційної роботи (додаток 1 до рішення).

2. Директорам інститутів, деканам факультетів та завідувачам випускових кафедр визначити та винести на розгляд вченої ради університету:

- перелік дисциплін фундаментального спрямування, уніфікований для галузі знань / спорідненої галузі знань, що в обов'язковому порядку включатиметься до навчальних планів підготовки фахівців освітнього ступеня «бакалавр» (для навчальних планів, що починають діяти з 2017/2018 навчального року в обсязі, визначеному додатком 1);

- перелік дисциплін професійної підготовки за спеціальністю, що в обов'язковому порядку включатимуться до навчальних планів підготовки фахівців освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр» (для навчальних планів, що починають діяти з 2017/2018 навчального року в обсязі, визначеному додатком 1).

3. Завідувачам випускових кафедр спільно з керівниками робочих проектних груп визначити та затвердити рішенням вченої ради інституту (факультету) перелік дисциплін професійної підготовки, що включатимуться до навчальних планів підготовки фахівців освітніх ступенів «бакалавр» та «магістр» у межах однієї спеціалізації (для навчальних планів, що починають діяти з 2017/2018 навчального року в обсязі, визначеному додатком 1).

4. Заступнику начальника НМВ Криклій О. А. розробити та затвердити у встановленому порядку в термін до:

- 16.12.2016 р. – шаблон профілю освітньої програми, що має містити найбільш суттєву інформацію про програму, визначати її предметну область, рівень, специфічні особливості, що відрізняють її від інших подібних програм, та сформулювати методичні рекомендації щодо змістовного наповнення профілю;
- 23.12.2016 р. – шаблон базового навчального плану, що визначає перелік навчальних дисциплін, їх обсяг у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік освітнього процесу, форми поточного і підсумкового контролю, та шаблон робочого навчального плану.

5. Завідувачам випускових кафедр спільно з керівниками робочих проектних груп призначити відповідальних за розробку профілів освітніх програм. В термін до 30.01.2017 р. сформулювати профілі освітніх програм (з використанням шаблону та методичних рекомендацій, розробленими НМВ (відповідно до п. 4 рішення)) та забезпечити їх висвітлення на сайті університету, у тому числі іноземними мовами.

Відповідальність за якість розроблених профілів освітніх програм покласти на керівників робочих проектних груп.

6. Інститутам (факультетам) вжити заходів щодо виконання п. 2 рішення вченої ради СумДУ з питання: «Стан забезпечення якості підготовки фахівців за освітнім ступенем «магістр» та завдання щодо поширення надання освітніх послуг шляхом відкриття нових спеціальностей та спеціалізацій» (протокол від 10.03.2016 № 6) по організації наукової (дослідної) компоненти освітньо-наукової програми підготовки магістра в частині її форми, змісту та відображення в навчальних планах.

7. Директорам інститутів, деканам факультетів, завідувачам випускових кафедр, головам рад із забезпечення якості вищої освіти інститутів (факультетів), керівникам робочих проектних груп здійснювати постійну роботу щодо підвищення рівня конкурентоспроможності та формування позитивної академічної репутації університету за всіма освітніми програмами в Україні та за її межами, зокрема:

- при започаткуванні освітньої діяльності за новими спеціалізаціями (програмами) відповідних ліцензованих спеціальностей враховувати вимоги, визначені рішенням вченої ради СумДУ (протокол від 13.08.2016 № 4): затребуваність на ринку праці; прогнозоване (відповідно до збільшення видатків на започаткування спеціалізації) збільшення контингенту студентів при їх наборі за новою спеціалізацією не за рахунок перерозподілу наявного контингенту абітурієнтів, а

шляхом їх залучення з інших ВНЗ або прийому випускників минулих років тощо; відповідність кадрового складу та матеріально-технічних можливостей кафедри умовам акредитації за відповідної спеціалізацією (освітньою програмою);

- при коригуванні змісту освітніх програм, зокрема таких, на які спостерігається недостатній конкурс абітурієнтів, передбачити реалізацію наступних заходів: експертне оцінювання актуальності змісту та підготовленості випускників до професійної діяльності представниками ринку праці з залученням Рад роботодавців; оцінювання стану організації освітнього процесу здобувачів вищої освіти; моніторинг успішності та навчальних досягнень здобувачів вищої освіти; аналіз працевлаштування та подальшого кадрового зростання випускників відповідних програм та, за можливості, порівняння цих показників із показниками випускників аналогічних програм інших ВНЗ; порівняння змісту програм з програмами інших вищих навчальних закладів, у тому числі закордонних, що є лідерами ринку освітніх послуг за даною спеціальністю; співставлення позицій університету у тематичних та інституційних рейтингових проєктах зі спеціальності, професійного анкетування тощо.
- при відкритті нових/модифікації існуючих освітніх програм використовувати Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), Довідник користувача Європейської кредитної трансфертно-накопичувальної системи, напрацювання проєкту Tuning, профілі освітніх програм провідних зарубіжних та українських університетів.

Голова Ради з якості

В. Д. Карпуша

Вчений секретар

О. В. Люта

Структура навчального плану освітньо-наукової програми підготовки магістра

№	Вид навчальної діяльності	Обсяг, кредитів
1.	Уніфікований за спеціальністю розділ програми, спрямований на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей (не менше ніж 35 % обсягу програми) ¹⁾	45
1.1	Іноземна мова ²⁾	5
1.2	Організація наукової діяльності ²⁾	5
1.3	<i>Дисципліни професійної підготовки за спеціальністю</i>	15
1.4	<i>Практична підготовка ³⁾</i>	10
1.5	<i>Атестація у формі захисту кваліфікаційної роботи ⁴⁾</i>	10
2.	Розділ програми, спрямований на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціалізацією	75
2.1	<i>Навчальні дисципліни за спеціалізацією</i>	45
2.2	<i>Дисципліни вільного вибору (не менше, ніж 25 % обсягу програми) ⁵⁾</i>	30
Загальний обсяг програми		120

Структура навчального плану освітньо-професійної програми підготовки магістра

№	Вид навчальної діяльності	Обсяг, кредитів
1.	Уніфікований за спеціальністю розділ програми, спрямований на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей (не менше ніж 35 % обсягу програми) ¹⁾	35
1.1	Іноземна мова ²⁾	5
1.2	<i>Дисципліни професійної підготовки за спеціальністю</i>	15
1.3	<i>Практична підготовка ³⁾</i>	5
1.4	<i>Атестація у формі захисту кваліфікаційної роботи ⁴⁾</i>	10
2.	Розділ програми, спрямований на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціалізацією (65 %)	55
2.1	<i>Навчальні дисципліни за спеціалізацією</i>	30
2.2	<i>Дисципліни вільного вибору (не менше ніж 25 % обсягу програми) ⁵⁾</i>	25
Загальний обсяг програми		90

Примітки.

1) Наказ МОН України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 № 600;

2) Рішення вченої ради СумДУ з питання: «Стан забезпечення якості підготовки фахівців за освітнім ступенем «магістр» та завдання щодо поширення надання освітніх послуг шляхом відкриття нових спеціальностей та спеціалізацій» (протокол від 10.03.2016 № 6);

3) Рекомендований мінімальний обсяг, що може бути збільшений (розмір має бути уніфікований в межах однієї спеціальності). Відповідно до міжнародних рекомендацій та вимог ряду проектів стандартів вищої освіти обсяг практичної підготовки – не менше 10% програми, діючі плани – 5-9 кредитів;

4) Рекомендований мінімальний обсяг, що може бути збільшений (розмір має бути уніфікований в межах однієї спеціальності). Відповідно до міжнародних рекомендацій – не менше 30 кредитів. Діючі плани – 3 – 9 кредитів;

5) п. 15, стаття 63 Закон України «Про вищу освіту».

Структура навчального плану освітньо-професійної програми бакалавра

№	Вид навчальної діяльності	Обсяг, кредитів
1.	Уніфікований за спеціальністю розділ програми, спрямований на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей (не менше ніж 50 % обсягу програми) ¹⁾	120
1.1	Дисципліни загальної підготовки	50
1.1.1	Дисципліни гуманітарного спрямування («Українознавство», «Філософія», «Іноземна мова», уніфіковані для університету) ²⁾	15
1.1.2	Дисципліни фундаментального спрямування (уніфіковані для галузі знань/спорідненої галузі знань) ⁸⁾ , <i>тіп</i>	35
1.2	Дисципліни професійної підготовки за спеціальністю	55
1.3	Практична підготовка ³⁾	10
1.5	Атестація	5
1.5.1	Захист кваліфікаційної роботи ⁴⁾	5
1.5.2	Іспит (комплексний іспит) ⁵⁾	-
2.	Розділ програми, спрямований на формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціалізацією (50 %)	120
2.1	Навчальні дисципліни за спеціалізацією	60
2.2	Дисципліни вільного вибору (не менше ніж 25 % обсягу програми) ⁶⁾	60
2.2.1	Дисципліни циклу загальної підготовки ⁷⁾	15
2.2.2	Дисципліни циклу професійної підготовки	45
Загальний обсяг програми		240

Примітки.

- 1) Наказ МОН України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 № 600;
- 2) Рішення вченої ради СумДУ з питання: «Особливості організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 навчальному році» (протокол від 9 квітня 2015 р. №10) зі змінами від 15 червня 2015 р. (протокол № 11);
- 3) Рекомендований мінімальний обсяг, що може бути збільшений (розмір має бути уніфікований в межах однієї спеціальності). Відповідно до міжнародних рекомендацій обсяг практичної підготовки – не менше 10 % програми, діючі плани – 5-13 кредитів;
- 4) Рекомендований мінімальний обсяг, що може бути збільшений (розмір має бути уніфікований в межах однієї спеціальності). Відповідно до міжнародних рекомендацій – не менше 15 кредитів. Діючі плани – 2 – 4 кредити;
- 5) Атестація у формі іспиту (комплексного іспиту) є оцінюванням рівня компетенції здобувачів і не призводить до набуття результатів навчання, тому кредити ЄКТС на неї не виділяються.
- 6) П. 15, стаття 63 Закон України «Про вищу освіту»;
- 7) П.3 наказу ректора «Про організацію викладання дисциплін вільного вибору» від 21.04.16 № 0342-I;
- 8) Діючі навчальні плани – 25-40 кредитів.